

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členov JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci navrhovateľa **F. B.**, bytom v N. proti odporkyni **S.P., Ú., U.**, o sirotsky dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 16. februára 2007, č. k. 12Sd/54/2006-29, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 16. februára 2007, č. k. 12Sd/54/2006-29, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods. 2 O.s.p. zrušil rozhodnutie odporkyne č. X. z 19. októbra 2005 (ktorým bol navrhovateľovi podľa § 76 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 461/2003 Z.z.“) priznaný sirotsky dôchodok od 5. septembra 2005 v sume 507,- Sk mesačne) v spojení s rozhodnutím z 27. septembra 2006 (ktorým podľa § 293l ods. 8 a § 112 ods.4 zák.č. 461/2003 Z.z. bol navrhovateľovi sirotsky dôchodok zvýšený od 6. augusta 2006 na sumu 718,- Sk mesačne), vec jej vrátil na ďalšie konanie a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že v danej veci navrhovateľovi nesporne vznikol znova nárok na sirotsky dôchodok od 1. januára 2004, a to z dôvodu opätovného splnenia podmienky nezaopatrenosti, pričom pri určení sumy sirotského dôchodku sa postupuje podľa zákona č. 461/2003 Z.z. Krajský súd zdôraznil, že odporkyňa pri rozhodovaní o nároku navrhovateľa na sirotsky dôchodok bola povinná vychádzať z invalidného dôchodku, na ktorý by bol vznikol nárok jeho zomrelému otcovi, nakoľko tento v čase smrti nebol ešte dôchodcom. Vzhľadom k tomu, že nárok navrhovateľa vznikol za účinnosti zák.č. 461/2003 Z.z., pre účely tohto konania bolo treba nanovo prepočítať invalidný dôchodok, na ktorý by otcovi navrhovateľa vznikol nárok, keby zomrel za účinnosti tohto zákona. Iný výklad zákona by mal diskriminačný charakter vo vzťahu k nezaopatreným deťom, u ktorých došlo k prerušeniu nezaopatrenosti. Krajský súd vyslovil záver, že v ďalšom konaní bude povinnosťou odporkyne postupovať v naznačenom smere, t.j. rekonštruovať vec tak,

akoby otec navrhovateľa zomrel v roku 2005 a po náležitom zadovážení podkladov pre rozhodnutie opätovne o žiadosti navrhovateľa rozhodnúť a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodniť.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie odporkyňa. Odôvodnila ho v podstate nesúhlasom s právnym názorom krajského súdu vyjadreným v odôvodnení rozsudku - podľa ktorého sa sirotský dôchodok má určiť zo sumy invalidného dôchodku otca navrhovateľa, na ktorý by mal nárok ku dňu smrti s patričnou valorizáciou tohto dôchodku až po rok 2005 – nakoľko nemá zákonný podklad v § 265 a ani v ďalších ustanoveniach zák.č. 461/2003 Z.z. Zdôraznila, že vo vzťahu k určaniu sumy sirotského dôchodku ustanovenie § 265 zák.č. 461/2003 Z.z. v navrhovateľovom prípade odkazuje na hmotnoprávnu aplikáciu § 77 cit. zákona. Vzhľadom na skutočnosť, že suma sirotského dôchodku navrhovateľa sa určuje v závislosti od sumy invalidného dôchodku je potrebné k 12. októbru 1993, t.j. ku dňu smrti otca navrhovateľa osobitne sa zaoberať podmienkami nároku na jeho invalidný dôchodok a k tomuto dňu stanoviť sumu, na ktorú by mal nárok a z ktorej sa potom určí podľa § 77 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. suma sirotského dôchodku navrhovateľa. Skutočnosť, že otec navrhovateľa zomrel 12. októbra 1993, odôvodňuje skúmanie podmienok nároku na invalidný dôchodok k tomuto dňu vrátane určenia jeho sumy podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003. Odporkyňa zdôraznila, že skúmať podmienky nároku na invalidný dôchodok a určovať jeho sumu z obdobia pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 priamo určuje prechodné ustanovenie § 259 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. v znení zák.č. 721/2004 Z.z. Uviedla tiež, že nakoľko po dni smrti otca navrhovateľa sa invalidný dôchodok, z ktorého sa vypočítava sirotský dôchodok nevyplácal, zvýšenie invalidného dôchodku otca navrhovateľa po jeho smrti je v rozpore s ustanovením § 82 zák.č. 461/2003 Z.z. Odporkyňa z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a jej horeoznačené rozhodnutie z 19. októbra 2005 v spojení s rozhodnutím z 27. septembra 2006 ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporkyne písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nemožno priznať úspech.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že rozhodnutím odporkyne z 19. októbra 2005 bol navrhovateľovi podľa § 76 zákona č. 461/2003 Z.z. priznaný sirotský dôchodok od 5. septembra 2005 v sume 507,- Sk mesačne. Z podkladov dávkového spisu bolo tiež zistené, že navrhovateľ bol už poberateľom sirotského dôchodku od 19. októbra 1993 (od smrti jeho otca), ktorý mu bol na základe rozhodnutia odporkyne z 13. októbra 2004 odňatý od 24. septembra 2004 z dôvodu ukončenia štúdia. Sirotský dôchodok sa po jednotlivých zvyšovaniach podľa osobitných predpisov navrhovateľovi ku dňu jeho odňatia vyplácal v sume 1.716,- Sk mesačne.

Podľa § 265 zákona č. 461/2003 Z.z., ak nárok na sirotsky dôchodok priznaný podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 zanikol pred 1. januárom 2004 alebo po 31. decembri 2003 z dôvodu nesplnenia podmienky nezaopatrenosti dieťaťa a dieťa podmienku nezaopatrenosti opätovne splní po 31. decembri 2003, nárok na sirotsky dôchodok vznikne znova, ak sú splnené podmienky nároku na tento dôchodok podľa tohto zákona. Nárok na sirotsky dôchodok vznikne najskôr od 1. januára 2004 a jeho suma sa určí podľa tohto zákona. Ustanovenie § 81 ods. 6 sa nepoužije.

Podľa § 77 zákona č. 461/2003 Z.z., suma sirotského dôchodku je 30 % starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku, na ktorý mal alebo by mal nárok rodič alebo osvojiteľ dieťaťa, ktorého smrťou vznikol nezaopatrenému dieťaťu nárok na sirotsky dôchodok.

V preskúmvanej veci navrhovateľovi nesporne vznikol znova nárok na sirotsky dôchodok od 5. septembra 2005 a to z dôvodu opätovného splnenia podmienky nezaopatrenosti, pričom pri určení sumy sirotského dôchodku sa postupuje podľa zákona č. 461/2003 Z.z.

Odporkyňa pri rozhodovaní o nároku navrhovateľa na sirotsky dôchodok bola povinná vychádzať z invalidného dôchodku, na ktorý by bol vznikol nárok jeho zomretému otcovi, nakoľko tento v čase smrti nebol ešte dôchodcom. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom krajského súdu v tom, že vzhľadom na skutočnosť, že nárok navrhovateľa vznikol za účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z., pre účely tohto konania bolo potrebné nanovo prepočítať invalidný dôchodok, na ktorý by otcovi navrhovateľa vznikol nárok, keby zomrel za účinnosti tohto zákona. Iný výklad zákona by aj podľa názoru odvolacieho súdu mal diskriminačný charakter vo vzťahu k nezaopatreným deťom, u ktorých došlo k prerušeniu nezaopatrenosti.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. v spojení s § 250s O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd v konaní neúspešnému navrhovateľovi nepriznal (§ 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 28. marca 2008

**Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová